

Ἐνός τῶν τοιούτων ἀυθαίρετως γεγραμμένων χειρογράφων τῶν παρελθόντων αἰώνων παρέχουμεν σήμερον ἐνταῦθα τὸ πανομοιότυπον. Εἶνε κώδιξ τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος ὅλως ἐξαιρετος διὰ τὴν ἐκτακτον δεινότητα τοῦ καλλιγράφου, ὅστις ἀπεμιμήθη πιστῶς τὸ σχῆμα τῶν τυπογραφικῶν χαρακτήρων μετὰ τοιαύτης τέχνης καὶ προσοχῆς, ὥστε ὁ θεώμενος τὸ χειρόγραφον δύναται νὰ πατηθῆ νομίζων, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἐντυπον βιβλίον, καὶ μόνις μετ' ἀκριβῆ καὶ ἐπιμελῆ ἐξέτασιν πεύθεται, ὅτι πρόκειται πρὸ αὐτοῦ χειρόγραφον. Καὶ ὁ μὲν καλλιγράφος ὠνομάζετο Λάμπρος ὁ Τυρναβίτης, τὸ δ' ἔτος τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος εἶνε τὸ 1748, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ ἐν τέλει τοῦ χειρογράφου σημειώματος ἔχοντος ὧδε: **Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. Ἐγρόφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς Λάμπρου τοῦ Τυρναβίτου ἐν ἔτει αψμη'.** Εἶνε δὲ κεκοσμημένον τὸ χειρόγραφον δι' ἐπιτίτλων καὶ κοσμημάτων καλλιτεχνικωτάτων, ἐσεδισμένων πάντων τῇ γραφίδι διὰ μέλανος καὶ ἐρυθροῦ χρώματος. Ὁμοίως δ' ἐπιμελείας ἔχει ἀξιώσει ὁ καλλιγράφος καὶ τὰ κοσμοῦντα τὸν κώδικα ἐνιαχοῦ ἀρχικὰ γράμματα, ὧν δείγμα ἐπ' ἴσης παρέχει τὸ ὠραῖον Ο τοῦ ἐνταῦθα δημοσιευομένου πανομοιότυπου.

Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, συγκεκριμένον ἐκ σελίδων 358, πρὶν περιέλθῃ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς μονῆς Ἰβήρων, ἐν ἣ ἀπόκειται σήμερον φέρον τὸν ἀριθμὸν 465, ἀνήκειν εἰς τὸν προηγούμενον τῆς αὐτῆς εὐαγοῦς μονῆς Ζαχαρίαν, ὡς διδασκόμεθα ἐκ σημειώματος γεγραμμένου ἐν τῇ κάτω ὡς τῆς πρώτης σελίδος. Ἄλλο δὲ σημεῖωμα ἐν τέλει τοῦ κώδικος ἀναγράφει τὰ ἐξῆς: **Ἦτον τοῦ μακαρίου Ζαχαρίου καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου, ὠνησάμην τοῦτο ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ συνάξῃ· ὅθεν ταυῆν γέρονε κτήμα κάμου τοῦ εὐτελοῦς προηγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς Μελετίου, τοῦ ἐκ Σμύρνης, ἐν ἔτει χιλιοσιῶ ἐπτακοσιοσιῶ ὀγδοηκοσιῶ τρίτῳ κατὰ τὸν Μάρτιον. Καὶ οἱ κατὰ καιρὸν ἀναγινώσκοντες εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐκείνου ψυχῆς.**

Περιλαμβάνεται δ' ἐν τῷ κώδικι, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς πρώτης σελίδος τῆς ὑπὸ τοῦ πανομοιότυπου ἀποδιδουμένης, «Ἱστορία ψυχωφελῆς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν Αἰθιοπικῶν χώρας τῆς Ἰνδῶν λεγομένης. Μετενεχθεῖσα πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα.» Εἶνε δὲ ἡ διήγησις αὕτη τοῦ Βαρλαάμ καὶ Ἰωάσαφ ἡ περιωνυμοσάτη καὶ ἀρίστη τῶν θρησκευτικῶν μυθιστοριῶν τῶν μέσων αἰώνων, ἧς τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἐξῆς ἀναλύει διὰ βραχείων ὁ ἐν Μονάχῳ καθηγητῆς Krumbacher ἐν τῇ ἐξαιρέτῳ του Ἱστορίᾳ τῆς βυζαντιακῆς γραμματείας. «Εἰδωλολάτρης βασιλεὺς τῆς Ἰνδίας, καλούμενος Ἀβεννήρ, μανθάνει παρ' ἀστρολόγων, ὅτι ὁ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σύνεσιν ἐξέχων υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάσαφ

Ἰθνηρικὸν χειρόγραφον τῆς μυθιστορίας Βαρλαάμ καὶ Ἰωάσαφ.

μέλλει νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Θέλων δὲ νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν ταύτην τῆς προμαντείας, κτίζει εἰς τὸν υἱὸν περικαλλῆς παλάτιον, ὅπως ὁ Ἰωάσαφ ζῆσθ ἐν αὐτῷ μακρὰν τῶν τοῦ βίου ἀνιαρῶν ἐν διαρκεί τέρψει καὶ εὐφροσύνῃ, «εἶνα τούτοις ὁ νοῦς αὐτοῦ τερπόμενος καὶ ἐντροφῶν μηδὲν ὅλως περὶ τῶν μελλόντων διαλογίζεσθαι· ἰσχύσει, μήτε μέχρι ψιλοῦ ῥήματος τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ δογμάτων ἀκούσειεν.» Περιστοιχίζει δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν δι' ὑπηρετῶν νεαρῶν καὶ εὐεκτούντων, οὐδ' εἰσάγεται τις εἰς τὸ παλάτιον ξένος, ὅπως ὁ Ἰωάσαφ μηδεμίαν λάβῃ ἔννοιαν τοῦ φθαρτοῦ τῶν γηίνων. Ἀλλὰ παρ' ὅλας ἐκείνας τὰς προφυλάξεις συναντᾷ ὁ βασιλόπαις ἕνα τραυματίαν καὶ ἕνα τυφλόν, ἄλλοτε δὲ ποτε ἕνα γέροντα, τέλος δὲ καὶ ἕνα νεκρόν. Ἐρωτᾷ δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν περὶ τῶν λόγων τῶν τέως ἀγνώστων αὐτῷ φαινομένων καὶ ἀρχεται ἀπαύστως ἐρευνῶν περὶ τῶν ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε. Κρίσιμος δὲ διὰ τὴν ἐνδόμυχόν του ἐκείνην μεταβολὴν ἀπέβη ἡ συνάντησις μετὰ τοῦ αὐστηροῦ ἀσκητοῦ καὶ ἐρημίτου Βαρλαάμ, ὅστις καὶ μυστὶ αὐτὸν τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Μάτην δὲ πειραθεὶς ὁ βασιλεὺς Ἀβεννήρ νὰ ποσθήσῃ τὸν υἱὸν ἀπὸ τῆς νέας διδασκαλίας, ἀποφασίζει τέλος νὰ διαίρησθ τὸ βασίλειον αὐτοῦ εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ ἕτερον παραδίδει εἰς τὸν υἱόν. Ὁ δὲ Ἰωάσαφ ἀναλαμβάνει μὲν τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ παραιτεῖται δημοσίᾳ, ὅπως